

TOSHKENT PEDIATRIYA TIBBIYOT INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

Toshkent pediatriya tibbiyot
instituti rektori
B.T.Daminov

2022 yil

YANGI TUG'ILGAN CHAQALOQLAR VA NEONATAL PARVARISH TAMOYILLARI MODULI DASTURI

Bilim sohasi: 900000 - Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minot
Ta'lim sohasi: 910000 - Sog'liqni saqlash
Mutaxassislik: 70910306 – Neonatologiya

Toshkent – 2022

Tuzuvchilar:

- A.V Alimov – Toshkent Pediatriya Tibbiyot institutining Neonatologiya kafedrası mudiri professor.
- M.A. Gulyamova – Toshkent Pediatriya Tibbiyot institutining Neonatologiya kafedrası dotsenti, t.f.n.
- Z.J. Raxmankulova – Toshkent Pediatriya Tibbiyot institutining Neonatologiya kafedrası dotsenti, t.f.d.
- M.A. Ismailova – Toshkent Pediatriya Tibbiyot institutining Neonatologiya kafedrası dotsenti, t.f.n.

Taqrizchilar:

- F.S.SHamsiyev – Toshkent vrachlar malakasini oshirish institutining Pediatriya kafedrası mudiri, t.f.d., professor.
- E.A.SHamansurova – ToshPTI Poliklinik pediatriya kafedrası mudiri, t.f.d.

Modul dasturi Toshkent pediatriya tibbiyot institutida ishlab chiqildi.

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti MUK yigilishida ko'rib chiqilgan va tasdiklashga tavsiya berilgan. (2022 yil “_24_” avgust “_1_” – sonli bayonnoma).

Modul dasturi Toshkent Pediatriya Tibbiyot instituti Kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan. (2022 yil “_31_” avgust “__314__” – sonli buyruq 3- ilova).

1.O'quv dasturining dolzarbligi va oliy ta'limdagi o'rni.

O'zbekistonda onalik va bolalikni muxofaza qilish Sog'liqni Saqlashni va Davlat dasturlarining asosiy yunalishlaridan hisoblanadi. Xalqaro Barqaror Rivojlanish Maqsadlaridan biri (SDGs) bolalar sog'ligini saqlash va gudaklar o'limini kamaytirishga qaratilgan.

Oxirgi o'n yillikda perinatal kasalliklar bolalar va gudaklar o'limi strukturasiida yetakchi uridlarni egallab kelmokda. Butun dunyo bolalar o'limi xisoboti ma'lumotlari bo'yicha, 2019 yil davomida 2,4 million bola xayotining dastlabki oyida vafot etgan, bu o'z navbatida xar kuni yangi tug'ilgan chaqaloqlarning 6700 nafari vafot etganini bildiradi. Barcha o'lgan yangi tug'ilgan chaqaloqlarning 75 foizi xayotining birinchi xaftasida vafot etgan. Dunyo bo'yicha 2019 yil davomida 5 yoshgacha kuzatilgan bolalar o'limining 47foizini neonatal o'lim tashkil etgan. Butun dunyoda 2 millionga yaqin o'lik to'g'ilish kuzatiladi, bu xar 16 sekundda 1ta o'lik bola tug'ilayotganidan dalolat beradi. Bu o'limlarning asosiy qismini tegishli perinatapl parvarish yordamida oldini olish mumkin edi (Child mortality report 2020, WHO, WB).

Magistr neonatolog - tayyorlash modul dasturi talabalarni chaqaloqlarni parvarishlash asoslari, ona va bola salomatligini saqlash, yangi tug'ilgan chaqaloqlik davrini ko'p uchraydigan kasalliklarni davolash va oldini olish chora-tadbirlarini uz ichiga oladi.

Respublikamizda sog'likni saqlash tizimida amalga oshirilayotgan qator islohatlarni va normativ-huquqiy hujjatlarni inobatga olgan holda ushbu modul dasturida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish, neonatal davridagi chakaloklarda kasalliklarini oldini olish, zamonaviy diagnostika va turli xil kasalliklarni davolashni yuqori texnologiyali usullarini qamrab olishga aloxida e'tibor qaratilgan. Bundan tashqari dunyoviy va mahalliy epidemiologik holatni inobatga olgan holda, yuqumli kasalliklarda chaqaloqlar bilan ishlash, diagnostika va davolash xususiyatlari, tug'ruq komplekslarini, neonatal bo'limlarni ish faoliyatini takomillashtirish kabi savollarga alohida mavzular ajratilgan.

Magistrlardan homila va onaga tug'ruqgacha tibbiy yordamni kursatish asoslari; yangi tug'ilgan chaqaloqlarni jismoniy rivojlanishi va yetukligini baxolash; sog'lom va kasal chaqaloqlarni ovkatlantirish; yangi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash tamoyillari; laborator va asbobiy tekshiruvlar taxlili; yangi tug'ilgan chaqaloqlik davri patologik xolatlari diagnostikasi; yangi tug'ilgan chaqaloqlarni reanimatsiyasi asoslari va usullari; oila sharoitida epidemiyaga karshi va profilaktik tadbirlarni tashkil qilish; yangi tug'ilgan chaqaloqlarda immunoprofilaktika o'tkazish kabi amaliy kunikmalarni o'zlashtirish talab kilinadi.

Neonatologiya mutaxassislik bo'yicha ushbu modul dasturi qo'yilgan DTS talablari asosida tuzilgan.

2. Modul dasturining maqsadi va vazifalari

2.1. Modul dasturining maqsadi - davlat ta'lim standartlari va malaka talablarida magistr talabani bilimi, ko'nikma va kompetensiyalariga qo'yilgan talablarga muvofiq o'quv rejaga kiritilgan muayyan modul tomonidan mehnat bozori talablariga, xamda sertifikat va keyingi litsenziyalash talablariga to'liq javob beradigan mutaxassisni sifatli tayyorlashdan iborat.

2.2 Modul dasturining vazifalari - Tibbiyotni zamonaviy muammolari va rivojlanish yunalishlari, yangi tug'ilgan chaqaloqlar hayotini antenatal, intranatal, neonatal davrlari, o'ziga xosliklari, yangi texnologiyalar, Uzbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash tizimidagi yangi tug'ilgan chaqaloqlar va tug'ruq, yordami kursatish xizmatiga doir normativ xujjatlar va buyruqlar bilan tanishtirish. Tug'ruq zalida yangi tug'ilgan chaqaloqlarga birlamchi reanimatsiya kunikmalarini o'rgatish; Yangi tug'ilgan chaqaloqlik davrida yuzaga keladigan shoshilinch xolatlarida ko'rsatiladigan zamonaviy yuqori malakali tibbiy yordam kunikmalarini shakllantirish.;

- neonatologiyaga oid jahondagi ilm-fan, texnika, texnologiyalarning so'nggi yutuqlarini, ilg'or horijiy tajribalarni keng yoritish va ularni hisobga olgan holda modul mavzularini shakllantirish;

- modulni o'zlashtirish, talabalarda modulga oid kasbiy bilim va ko'nikmalarni shakllantirish uchun zarur o'quv-uslubiy shartlar, o'quv adabiyotlar va didaktik materiallarni belgilash;

- baholash vositalari yordamida talabalar bilimni nazorat qilish shakllarini belgilash.

2.3. Modul dasturi bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar:

- yangi tug'ilgan chaqaloqlar skrining xizmati;
- ona va homilaning immunologik bog'liqligi;
- immunoprofilaktika asoslari, postvaksinal davrning kechishi va postvaksinal asoratlarda qo'llaniladigan chora-tadbirlari;
- boshqa ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar;
- yangi tug'ilgan chaqaloqlarni va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni transportirovka qilish (gestatsion yoshiga qarab);
- bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilish;
- bemor chaqaloqlarni rehabilitatsiya qilish, uning tamoyillari;
- o'limning turlari va klinik o'limning mezonlari, jonlantirishning tiklanish davrining patofiziologiyasi;
- neonatologiyada farmakoterapiya asoslari **haqida tasavvurga ega bo'lishi;**
- respublikada neonatal yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolarini;
- onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlarini;
- ayollar va chaqaloqlarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra

- davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni;
- homilani antenatal himoya qilishni tashkillashtirishni;
- chaqaloqlar patologiyasi bo'limining tamoyillari va ishini tashkillashtirishni;
- muddatiga yetmay tug'ilgan, homila ichi rivojlanishidan orqada qolgan, kichik vaznli tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash bo'limining tamoyillari va ishini tashkillashtirishni;
- tug'ruqxonalarda muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarga reanimatsion va intensiv terapiya xizmatini tashkillashtirishni;
- tug'ruqxonalarda muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarga endotraxeal surfaktantni junatish texnikasini uzlashtirish
- perinatal, erta neonatal i neonatal o'lim sabablari va oldini olish chora tadbirlarini;
- tug'ilish, sog'lom bola tug'ilishini ta'minlashni; (tug'ruqlar orasida interval, homiladorlar salomatligining ijtimoiy jihatlari).
- yangi tug'ilgan chaqaloqlarni tekshirish usullari, tekshiruvga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni;
- yangi tug'ilgan chaqaloqlarning anatomiyasi va topografik anatomiyasi, normal va patologik fiziologiyasini;
- organizmda patologik jarayonlarning kelib chiqish sabablarining, ularning rivojlanish mexanizmi ilmiy-tadqiqot asoslarini;
- turli omillarning homiladorlikning turli muddatlarida homilaga ta'sirini;
- homiladorlik davrida onaning kasalliklarini davolashda qo'llanilgan ba'zi dori preparatlarining homilaga ta'sirini;
- onada patologik tug'ruq jarayonining homila va yangi tug'ilgan chaqaloqqa ta'sirini;
- BJSSTning ko'krak suti bilan ovqatlantirish va yangi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash bo'yicha tamoyillarini;
- parenteral oziqlantirishni tashkillashtirish usullarini;
- muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarning retinopatiyasini;
- neonatologiyada dalillarga asoslangan tibbiyot tushunchasini;
- aholi o'rtasida sanitariya-oqartuv ishlarini olib borishni ***bilishi va ulardan foydalana olishi kerak***;
- onada tug'ruqning kechish hususiyatlarini hisobga olgan holda asfiksiya bilan tug'ilgan chaqaloqlar holatini bashorat qilish va davolash;
- O'zR SSV va BJSST tavsiyalariga amal qilgan xolda asfiksiya bilan muddatiga yetmay va muddatiga yetib tug'ilgan chaqaloqlarda birlamchi reanimatsiya o'tkazish;
- tashxisot va davolash asbob-uskunalari bilan o'pka sun'iy ventilyatsiyasi (O'SV) pSRAR apparatlarni, fototerapiya utkazish va nur lampa bilan isitish, kuvez, har xil monitorlar va boshqalar bilan ishlash;
- YATCHlarda kasallikni umumiy va o'ziga xos belgilarni aniqlash va ma'lumot olish, kerakli qo'shimcha tekshirish usullarini qo'llash (laboratoriya, ul'tratovush tekshiruvi, rentgenologik, funksional tekshiruvlar

- va boshqalar), natijalarini tahlil qilish, tashxis qo'yish, davolash va reabilitatsiya texnikasini aniqlash;
- YATCHlarda dispanserizatsiya bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish;
 - sog'liqni saqlash bo'yicha buyruqlar, tibbiy ma'lumotlarni hujjatlashtirish;
 - neonatal va perinatal o'limni tahlil qilish;
 - YATCH uchun ko'krak suti bilan oziqlantirishni amalga oshirishni ta'minlash;
 - to'g'ri laringoskopiya qilish texnikasiga ega bo'lish;
 - o'pka ventilyatsiyasi bilan yurak bilvosita massaj texnikasini bilish, reanimatsiya samaradorligini baholash;
 - uyqu arteriyasi va son arteriyalarda pul'sni aniqlash;
 - chaqaloqlarni salomatlik va xavf guruhlarini aniqlash;
 - tug'ruq zalida va bo'limda chaqaloqni parvarishlash;
 - tug'ruq zalida issiklik zanjirini kullash;
 - kindik kesishining 1 va 2 etaplarini bilish;
 - kindik venasiga kateter kuyish;
 - markaziy kon tomirlar kateterizatsiyasini utkazish;
 - gonoblenoreya profilaktikasini utkazish;
 - vitamin K yuborish;
 - Apgar va Ballard shkalalari buicha baxolashni bilish
 - HROQ bilan tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash;
 - muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarda Ambu qopchasini ishlatish;
 - o'pka sun'iy ventilyatsiyasini (O'SV) o'tkazish;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni birlamchi parvarishi;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarga surfaktant junatish texnikasini uzlashtirish;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni kyuvezda parvarish kilish;
 - kuvezda parvarishlashga kursatma bulmaganda issiklik rejimini tashkillashtirish;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chakaloklarda teri va shillik kavatlari parvarishining uziga xos xususiyatlarini bilish va kullash;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chakaloklarni chumiltirish;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chakaloklarda massaj va gimnastika muolajalarini utkazish;
 - ekstrimal kam vaznli chakalokalrni parvarishlashining uziga xos xususiyatlarini bilish;
 - zond orqali ovqatlantirish;
 - immunoprofilaktikani o'tkazish;
 - muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovqatlantirish hajmini va ehtiyojini hisoblash usullari;
 - parenteral ovqatlantirishni hisoblash;
 - onaga bolani ko'krakka qo'yish texnikasini o'rgatish;
- ovqatlantirishning al'ternativ usullari **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.**

- Tibbiyotni zamonaviy muammolari va rivojlanish yunalishlari haqida; yangi tug'ilgan chaqaloqlar hayotini antenatal, intranatal, neonatal davrlari, o'ziga xosliklari, yangi texnologiyalar haqida; Uzbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash tizimidagi yangi tug'ilgan chaqaloqlar va tug'ruq, yordami kursatish xizmatiga doir normativ aktlar va buyruklarni bilishi kerak.

YATCH onalaridan yukori malakali anamnez yigish; YATCHlarni klinik tekshiruv va nevrologik kuruvni mukammal bajarish; Qo'shimcha tekshiruv (laborator, funksional, gormonal, endoskopik, rentgen-radiologik, immunologik, mikrobiologik, morfologik) natijalarni taxlil qilish; chaqaloqlar kasalliklarini poliklinika, tug'ruq komplekslari, ixtisoslashgan bo'lim, muddatiga yetmay tug'ilgan va kichik vaznli chaqaloqlar bo'limi, reanimatsiya va intensiv terapiya bo'limlari sharoitini o'rganish; SHifokorlik tibbiy xujjatlarini yuritish *kunikmalariga ega bulishi kerak.*

- Neonatal xizmatni tashkil qilish buyicha boshqaruv xujjatlari va Sog'liqni Saqlash Vazirligining buyruqlariga asoslanish; Tug'ruq zali, YATCHlar patologiyasi bo'limi va 2-bosqich parvarishini mustaqil bajarish; tug'ruq vaqtida chaqaloqlarning umumiy ahvolini taxlil qilish va individual perinatal parvarishni tashkil qilish; maxsus va malakali yordam talab qilinmaydigan birlamchi reanimatsion va birlamchi parvarish muolajalarini mustaqil o'tkazish; ota-onalarga chaqaloqlarni parvarishi buyicha maslaxatlar berish, neonatal o'lim ko'rsakichi va perinatal parvarish sifatini tashkil qilish *malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.*

3. Asosiy qism

3.1. Modul dasturidagi ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va mazmuni, tashkil bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Fanda ma'ruza mashg'ulotlari ko'zda tutilmagan

3.2. Fandagi amaliy (seminar, laboratoriya) mashg'ulotlari mavzulari, tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

3.2.1. Amaliy (seminar, laboratoriya) mashg'ulotlarining mavzular ro'yhati:

1.blok. Perinatologiya: YAngi tug'ilgan chaqaloqlarga tug'ruq muassalari va sog'liqni saqlashning birlamchi bo'g'inlarida tibbiy yordamni tashkillashtirish. Neonatologiyaning tarixi va vazifalari: glossariy definitiyalari, statistik ko'rsatkichlar. O'lim ko'rsatkichlari. CHaqaloqlik davrining asosiy tushunchalari Tug'ruqdan oldingi patronaj, antenatal parvarish. Tug'ruqxona va chaqaloqlar patologiyasi bo'limida ishni tashkillashtirish va strukturasi. CHaqaloqlarning sog'lom va xavf guruxlari. Antenatal patologiya. YAngi tug'ilgan chaqaloqlarda moslashuv davrining o'ziga xos xususiyatlari (anatomo – fiziologiyasi, chegaraviy holatlari) YAngi tug'ilgan chaqaloq ko'ruvi. CHaqaloqlarning klinik tekshirishning

o'ziga xos xususiyatlari.

Tranzitor ichak katari, disbakterioz. CHaqaloqlarning yetuklik darajasini aniqlash. Homila ichi rivojlanishidan orqada qolish.

1.mavzu: YAngi tug'ilgan chaqaloqlarga tug'ruq muassalari va sog'liqni saqlashning birlamchi bo'g'inlarida tibbiy yordamni tashkillashtirish.

- Neonatologiyaning tarixi va vazifalari: glossariy definitsiyalari statistik ko'rsatkichlar.

- O'lim ko'rsatkichlari. Tirik tug'ilganlik mezonlari

CHaqaloqlik davrining asosiy tushunchalari

- Tug'ruqdan oldingi patronaj, antenatal parvarish.

- Tug'ruqxona va chaqaloqlar patologiyasi bo'limida ishni tashkillashtirish va strukturasi.

2.mavzu: YATCHlarni anatomo-fiziologik xususiyatlari.

- YATCHlarni anatomo-fiziologik xususiyatlar Suyak tizimi i.(teri qoplamlari, teri osti yog' qavati, mushak tizimi, nafas a'zolari, kon tomir tizimi, ovqat hazm qilish tizimi, siydik ayirish tizimi)

- Fiziologik i patologik tug'ruqlar va ularni xomilaga ta'siri.

- YAngi tug'ilgan chaqaloqni klinik tekshirish . Uni o'ziga xos xususiyatlari.

3.mavzu:Antenatal patologiyasi. Homila rivojlanishni orkada qolishi (HROQ)..

- Antenatal davr va patologiyasi

- YAngi tug'ilgan chaqaloq yetukligini aniqlash usullari: Bollard shkalasi, akusherlik usuli (Homilaning biofizik profili, BJSST formulasi orqali taxminiy tug'ruq kunini aniqlash);

- HROQ. Gipotrofik shakli.

- HROQ. Gipoplastik shakli.

- HROQ. Displastik shakli.

- YATCHlarni mushak tonusi va gestatsion yoshini Bollard jadvali bo'yicha baholash.

- YAngi tug'ilgan chaqaloqlarda HROQ asoratlari

- HROQ YATCHni BJSST tavsiyalariga asosan parvarishlash

4.mavzu: YAngi tug'ilgan chaqaloqlarda moslashuv davrining o'ziga xos xususiyatlari (chegaraviy holatlari).

- CHegaraviy xolatlar.(tug'ruq katarsisi, xozirgina tug'ilgan bola" sindromi,teridagi o'tkinchi holatlar, tranzitor giperventilyatsiya, kon aylanishidagi tranzitor o'zgarishlar, tana vaznining o'tkinchi (tranzitor) kamayishi, fiziologik sariqligi, jinsiy krizlar, tranzitor disbakterioz va ichak tranzitor katari, issiqlik almashinuvining tranzitor buzilishi, tranzitor politsitemiya, kon ivishi va qon xosil bo'lishida kuzatiladigan o'tkinchi holatlar)

- Neonatal davrdagi fiziologik o'zgarishlar. Buyrak faoliyatining tranzitor o'zgarishlari
- CHegaraviy xolat patogenetik asosi bo'lgan patologik jarayonlar.

2.blok YAngi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishining tamoyillari. CHaqaloqlarning xayotining turli davrlarida parvarishi. (24 soat davomida tug'ruq zalida, bo'limda, uyda). Tug'ruq zalida yangi tug'ilgan chaqaloqqa birlamchi yordam. Immunizatsiya.

YAngi tug'ilgan chaqaloqlarni ovqatlantirish. Ona suti afzalliklari. Parenteral va enteral ovqatlantirish tamoyillari.

Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni oqsil, yog', uglevod, vitamin va suvga bo'lgan talabi. CHaqaloqlarni tug'ruq xonada ovqatlantirishni tashkillashtirish. Ko'krak suti bilan va sun'iy ovqatlantirish. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlar: muddatiga yetmay tug'ilganlikni aniqlash. Muddatiga yetmay tug'ilish sabablari. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqni morfofunktsional xususiyatlari. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqni MNS, nafas a'zolari, yurak - qon tomir, ovqat xazm qilish va siydik chiqarish, hamda jinsiy a'zolarini anatomo-fiziologik xususiyatlari. Tashqi muxit omillarini muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarga ta'siri. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqni tug'ruqxonada va ikkinchi bosqichda parvarishlash. Parenteral oziqlantirish. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovqatlantirish. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarini immunizatsiyasi. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlar retinopatiyasi.

1.mavzu: YATCHlarni parvarishi.

- YAngi tug'ilgan chaqaloqni birlamchi parvarishi(tug'ruq zalida)
- Bo'limda parvarish
- Uyda parvarish
- YATCHlarni JSST tavsiyalari asosida parvarishlash.

2.mavzu: YATCHlarni ovqatlantirish.

- chaqaloqlarni ona suti bilan ovqatlantirish. Afzalliklari.
- Ko'krak suti bilan muvaffaqiyatli ovqatlantirishning 10 ta tamoyillari
- Homilador va yemizikli ayollar ovqatlanishi
- Asosiy oziq moddalar extiyoji. Ovqatlantirishni xisoblash.
- Sun'iy ovqatlantirish. Hisoblash.
- Gipogalaktiya.Profilaktika va davolash.
- Parenteral va enteral ovqatlantirish tamoyillari.
-
-

3.mavzu: YAngi tug'ilgan chaqaloqlar immunoprofilaktikasi

- YATCHlarini immunizatsiyasi. Emlash kalendari.
- Ko'rsatma va karshi ko'rsatmalar.
- Xavf guruxdagi bolalar immunizatsiyasi.

- Vaksinalar, xarakteristikasi, saqlash usullari.
- Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarini immunizatsiyasi.

4.mavzu: Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloq (METCH)

- Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqni morfofunktsional xususiyatlari.
- muddatiga yetmay tug'ilganlikni aniqlash
- Muddatiga yetmay tug'ilishg sabablari.Tasnifi.
- Tashkiy muxit omillarni muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqqa ta'siri.
- xususiyatlari. (24 soat davomida tug'ruq zalida, bo'limda, uyda).
- Tug'ruq zalida muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqqa birlamchi yordam.
- Issiqlik zanjiri.
- Muddatiga yetmay tug'ilgan bolalarning homiladan tashqari hayot sharoitlariga moslashish xususiyatlari
- 2 boskich bo'limi ishini tashkil kilish. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash
- Kichik vaznli bolalar va ularni parvarishlash.

5.mavzu: Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqni anatomo- fiziologik xususiyatlari (AFX).

- Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni AFX
 - Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni nafas a'zolari AFX.
 - Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni jismoniy va psixomotor rivojlanishini xususiyatlari.
 - Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovqat xazm kilish a'zolarini AFX.
 - Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni yurak kon tomir tizimini AFX.
 - Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni siydik chikarish xamda jinsiy a'zolarini AFX.
- YATCHlar qonidagi gazlarni me'yoriy tarkibi va ularni nazorat usuli.

6.mavzu: Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovqatlantirish.

- Nazariy asoslari va amaliy tavsiyalar.
- Sut tarkibi.
- Ovqatlanish turlari va texnikasi.
- Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovkatlantirishni al'ternativ usullari.
- Parenteral va enteral oziqlantirish (JSST)
- Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlar uchun moslashtirilgan sut aralashmasi .

7.Mavzu: Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni retinopatiyasi.

- Etiopatogenezi.
- Diagnostikasi.
- Davolash. Bashorati.
- Profilaktikasi.
- Reabilitatsiyasi.
- Kislородterapiya va uni YATCHlarni ko'ro'v tizimiga beradigan asoratlari.

3.blok. YAngi tug'ilgan chaqaloqlar asfiksiyasi. Perinatal asfiksiya. Etiologiya. Patogenez. Klinika. Tug'ruq zalida chaqaloqlarga birlamchi yordam. Respirator davo. Tug'ruqni olib borish algoritmi va birlamchi reanimatsiya. O'pkaning sun'iy ventilyatsiyasi. Asfiksiyadan keyingi holatlarni davolash.

1.mavzu: Perinatal asfiksiya.

- Asfiksiyaga olib keluvchi omillar
- Surunkali homila ichi gipoksiyasi asosida rivojlangan asfiksiya patogenezi, tasnifi.
- Klinik ko'rinishi.
- Diagnostikasi.
- Asorati.
- Profilaktikasi.

2.Mavzu: YATCHlar reanimatsiyasi.

- Birlamchi reanimatsiyani asosiy tamoyillari
- YATCHlar reanimatsiyasini etik tomonlari.
- Asfiksiyadan keyingi holatlarni davolash.

3.2.2. Amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda qo'yidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

3.2.3. Fanni o'qitish davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar va kompetensiyalar

Modul dasturi davomida egallanadigan amaliy ko'nikmalar ro'yhati:

O'quv (klinik) amaliyotini o'tish davrida talabalar quyidagi amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan. YATCH larning birlamchi parvarishi;

- kindik yarasi va tizimchasini qayta ishlash;
- kindik venasining venapunksiyasi va kateterizatsiyasi;
- tug'ruq zalida issiklik zanjirini kullash;
- kindikni kesish 1 va 2 etaplarini utkazish;
- markaziy kon tomirlar kateterizatsiyasini utkazish;
- gonoblenoreya profilaktikasini utkazish;
- vitamin K yuborish;
- Apgar va Ballard shkalalari buicha baxolashni bilish
- yuqori nafas yullarini, traxeya va asosiy bronxlarni sanatsiyasi;
- barmoq bilan tekshirish va laringoskop bilan intubatsiya qilish usulluri;

- qo'l bilan bajariladigan yordamchi ventilyatsiya;
- “og'izdan og'izga” va “og'izdan burunga” usullari yordamida sun'iy nafas berish;
- apparat yordamida o'pkaning sun'iy ventilyatsiyasi (tug'ruq xonasida);
- yurakning yopiq massaji va yurak ichiga dori vositalarini yuborish;
- oshqozonni zondlash va yuvish, tozalovchi xuqna;
- rezus va qon guruxini aniqlash;
- gematokrit va gemoglobinni aniqlash;
- umumiy bilirubin miqdorini aniqlash;
- KAX va gazlar analizi uchun kapillyar tomirdan qon olish;
- vena ichi qon quyish;
- suv, elektrolit, gemoglobin, gematokrit yetishmovchiligini xisoblash va korreksiyalash;
- oqsil, uglevod va yog'larni yetishmovchiligi, KAX korreksiyasi;
- ovqatlantirishni hisoblash.
- Pul'soksimetriya
- tug'ilgan chaqaloqlarning gestatsion yoshiga va vazniga bog'lik xolda issiqlik tejaydigan texnologiyalarni qo'llash
- oksigenoterapiyani o'tkazish
- yukori nafas yullarini o'tkazuvchanligini ta'minlash
- dori vositalarini tomir ichiga yuborish
- dori vositalarini endotraxeal yuborish

Modul dasturi davomida egallanadigan kompetensiyalar (nomi, kodi) ro'yxati:

UK 1¹. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo'lish;

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O'z-o'zini rivojlantirishga, anglashga, o'qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UK 6. Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo'llashga tayyorlik;

UK 7. Sog'likni saklash tizimida Davlat siyosati va normativ-xukukiy boshkarishni ishlab chikarish uchun kerak buladigan urta va oliy tibbiy ma'lumot programmalari,

¹ UK- умумий компетенция

xamda malaka oshirish uchun muljallangan kushimcha kasbiy programmalar buicha pedagogik faoliyat kursatishga tayyor bulish.

UKK 1². Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;

UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og'zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;

UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgalik;

UKK 4. Kasbiy muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil yetish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorlik;

UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik.

UKK 7. Profilaktik faoliyatida soglikni saklash va mustaxkamlashga karatilgan, soglom xayot tarzini shakillantirish, kasallikni yuzaga kelishi va tarkalishini oldini olish, ularning erta diagnostikasini utkazish, kasallik rivojlanishi va kuchayishining sabablarini aniklash, va atrof muxitning odam organizmiga zararli ta'sirini bartaraf kilishni uz ichiga olgan tadbirlar majmuasi(kompleksi)ni amalga oshirishga tayyor bulish .

UKK 8. Profilaktik tibbiy kuruvlar va dispanserizatsiyani utkazish, xamda soglom va surunkali bemorlarga dispanser nazoratni amalga oshirishga tayyor bulish.

UKK 9. Diagnostik faoliyatida kasalliklar va soglik bilan boglik bulgan muammolarning Xalkaro statistik klassifikatsiyasiga mos ravishda bemorlarda patologik xolatlar, kasallik simptomlari, sindromlar va nozologik turlarni aniklashga tayyor bulish

UKK 10. Davolash faoliyatida neonatologik tibbiy yordamga muxtoj bulgan bemorlarni davolash va olib borishga tayyor bulish.

UKK 11.Reabilitatsion faoliyatida tibbiy reabilitatsiyaga muxtoj bemorlarga nomedikamentoz dorilarni kullash va reabilitatsiyaning boshka turlarini amalga oshirishga tayyor bulish.

UKK 12.Psixologo-pedagogik faoliyatida bemorlar, ularning oila a'zolari va axoli urtasida uzi va atrofdagilarning sogligini saklash va mustaxkamlashga karatilgan yondashuvni (motivatsiyani) shakillantirishga tayyor bulish.

UKK 13.Tashkiliy-boshkaruv faoliyatida tibbiyot muassasalari va bulimlarida soglikni saklash tizimining tashkillashtirish va boshkarishning asoasiy tamoillarini kullashga tayyor bulish.

Asosiy tibbiy-statistik kursatkichlarga asoslanib, tibbiy yordam kursatilishining sifatini baxolashda ishtirok etishga tayyor bulish.

Modul dasturi davomida o'quv (klinik) amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

² UKK – умумий касбий компетенция

Talabaning malaka amaliyoti ta'lim jarayonining 50% ini tashkil qiladi va amaliy mashg'ulotlar klinika va uning bo'limlarida o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivatsion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talablar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofil'mlar orqali namoish etiladi, algoritm asosida bosqichma-bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba (magistr) amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mulyajlar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlarda, talabalar o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida keyin umumlashtirgan xolda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitatsion trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma-qadam algoritmi va videofil'mi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mulyajlyar, trenajyorlar, fantomlar va manekenlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modellashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda nazorat pedagog tomonidan amalga oshiriladi va kerak bo'lganda talabalar (magistrlar) ishidagi xatoliklarni to'g'rilaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoish etilishi, kritik muhokama qilinishi mumkin. Talaba (magistr), uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa magistr'larga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa magistr'larning ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan magistrning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma avtomatizm darsigacha yetkazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik holatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni taxlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarihlari va ambulator kartalar va x.k. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda

namoyon bo'ladiki, bunda boshqa magistrlar nafaqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan magistrning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda pedagog talaba (magistr) tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'lla olishiga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb xisoblanadi.

To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba (magistr) bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib ximoya qilganda baxolanadi.

Mashg'ulot so'nggida o'qituvchi har bir talaba (magistr)ning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba (magistr) amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba (magistr) barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda mutaxassislikni o'zlashtirgan hisoblanadi.

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar, tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar.

4.1. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning mavzular ro'yxati.

1. Uzbekistonda yangi tug'ilgan chaqaloqlarni immunoprofilaktikasi va adaptatsiyasi buyicha VOZ tavsiyalari.
2. Homilaning rivojlanish holatini baholash uchun homilador ayolni tekshirish sxemasi.
3. Muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni immunitet statusini xolati
4. Respirator-gemodinamik adaptatsiya davrlari, autostabilizatsiya davri, taranglashgan metabolik adaptatsiya.
5. Kukrak suti buyicha VOZ tavsiyalari.
6. Ko'rsatmalarga muvofiq ishlatiladigan tibbiy aralashmalar
7. Neonatologiyada og'riq va og'riqni yo'qotish.
8. «kichkina» chaqaloqlarni issiklik ximoyasini asosiy qadamlari VOZ tavsiyalari buyicha.
9. Neonatolog ishida axloq va deontologiya
10. Xomilador ayolga buyurilgan dorilarning homila va yangi tug'ilgan chaqaloqqa ta'siri

4.2. Tavsiya etilayotgan mustaqil ishlarning shakllari:

- taqdimotlar tayyorlash;
- o'quv adabiyotlari bilan ishlash;
- ilmiy jurnallar bilan ishlash;
- internet ma'lumotlaridan foydalanish;
- bemorlar kuratsiyasi;
- navbatchilikda turish;

- vaziyatli masala va testlar tayyorlash;
- simulyatsion - trenajer xonalardan foydalanish;
- tematik videofil'mlarni ko'rish;
- patanatomik tekshuriv jarayenida qatnashish;
- referativ ma'ruzalar tayyorlash;
- retseptlar yozish;
- modellar yasash, jadvallar, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k;
- klinik fikrlashini baxolash varakasini tuldirish;
- video- va audiokassetalar yordamida amaliy kunikmalarni egallash;
- kasallik tarixini mustaqil yozish;
- prezentatsiya tayyorlash;
- tematik bemorlarni tanlab olish;
- kasal bemorlarga davolash algoritimini tuzish;
- onalar bilan suhbat va maruzalar o'tqazish;
- masofaviy ta'lim texnologiyasidan foydalanish;
- ilmiy tadqiqot konferensiyalarda ishtiroq etish;
- o'qituvni distansion usullari: tug'ruq va reanimatson zallaridan translyatsiyalarni ko'rish;
- komp'yuter dasturlari bilan foydalanish;
- xorijiy tillarni urganish;
- o'lgan bemorlarni kasalik tarixini retsenziya qilish.
- sanaviatsiya chaqurivida ishtiroq etish.
- ertalabki anjumanda taqdimot

4.3. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlarni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda qo'yidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajer, mulyaj va simulyatsion zallarida/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;
- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jihatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;
- bemorlar kuratsiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- tor mutaxasislar bilan bemorlarni kurigida ishtiroq etish.
- Instrumental (NSG, KIG va boshka) va laborator tadqiqot usullarini o'zlashtirish.
- ilmiy tadqiqot ishlari buyicha tematik bemorlarni olib borish.

- onalar orasida sanitar profilaktika ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;
- klinik fikrlashini baxolash varakasini tuldirish
- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) va prezintatsiya tayyorlash;
- modulning (fanning) bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalari qilish;
- vaziyatli va klinik muammollarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- SASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish;
- talabaning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan adabiyotlar, monografiya va ilmiy to'plamlarni chuqur o'rganish;.

Kurs ishi (loyihasi) bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar (mavjud bo'lgan holda yoritiladi):

Kurs ishi o'quv rejada rejalashtirilmagan.

Modul dasturi bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish turlari va baholash mezonlari

YAngi tug'ilgan chaqaloqlar va neonatal parvarish tamoyillari fan dasturi bo'yicha nazorat turlari va baholash mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);
- oralik nazorat (ON);
- yakuniy nazorat (YAN).

Modulga ajratilgan kreditlar nazorat turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi:

№	Nazorat turi	Kredit soni
1.	Joriy nazorat	12
2.	Oralik nazorat	0
3.	YAkuniy nazorat	0
	JAMI	12

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy nazoratda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Neonatologiya mutaxaslik moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, prezentatsiya qilish, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, bemorlar bilan ishlash, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 56 ball.

Joriy nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan xolda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50).

Joriy nazorat uchun 6,1 kredit ajratiladi:

Perinatologiya– 2,0 kredit;

YAngi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishining tamoyillari – 2,6 kredit;

YAngi tug'ilgan chaqaloqlar reanimatsiyasi – 1,5 kredit;

Talaba xar bir bo'limdan belgilangan kreditlarni to'plagandan keyingina yakuniy nazoratga kiritiladi.

Modul bo'yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Baho	Ta'ri fi
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi; nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy	5	a'lo

			hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi; modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi; modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;		
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda	4	yaxsh i

			hal qilishda undan unumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;		

			o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija,	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;	3	Qoniqarli

		qo'pol kamchiliklar bilan	terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi; javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi; kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi; modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;		
55-59	E	"o'rta" – minimal natijaga teng	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi; terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol xatolarga yo'l qo'yishi; javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l		

			qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi; kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi; modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;		
31-54	FX	"qoniqarsiz" – minimal darajadagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa; amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.	2	Qoniqarsiz

0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa; amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		

YAKUNIY NAZORAT (YAN)

YAN modul yakunida OSCE shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. OSCE 10 ta stansiyadan iborat bo'lib, 8 ta stansiyada amaliy ko'nikma, 2 ta stansiyada nazariy savol beriladi. Maksimal ball 100, o'tish bali 56 ball.

5.1. Asosiy adabiyotlar

1. Volodin N.N., Baybarin ye.N., Buslayeva G.N., Degtyarev D.N. Neonatologiya .Natsional'noye rukovodstvo. Moskva. 2009g.
3. SHabalov N.P. Neonatologiya, uchebnik. Sankt – Peterburg.– 1 va2 tomlari 2016g.
4. Tricia Lacy Gomella with M. Douglas Cunningham and Fabien G. Eyal NEONATOLOGY Management. Procedures, On-Call Problems, diseases, and drugs. 2015g.
5. YAtsik G.V. Prakticheskoye rukovodstvo po neonatologii /– M.: Moskva. «Meditsinskoye informatsionnoye agentstvo»,344 b 2008g.

5.2. Qo'shimcha adabiyotlar

6. Barashev YU.I. Perinatal'naya nevrologiya. Moskva. 2001g.
7. Belousova T.V., Andryushina I.V., Nujdin A.I. Prakticheskoye rukovodstvo po neonatologii – Novosibirsk, 67 b, 2007g.
8. Volodin N.N., Suxix G.T., Baybarina ye.N., Ryumina I.I., Bazovaya pomosh' novorojdennomu – mejdunarodniy opit. Moskva. 2008g.
9. Zaugstad O.D. Nedonoshennyi rebenok. Moskva. 2012g.
10. Kamilov A.I., Osnovi uxoda za zdorovim i bol'nim novorojdenim
11. Konsul'tirovaniye po grudnomu vskarmlivaniyu: kurs obucheniya. YUNISEF, 2006g.
12. Kurbanov B.J. i dr. SanPiN № 0372-20. Tashkent – 2020 g
13. Meyoriy xujjatlar: Vazirlar mahkamasining Sog'liqni Saqlashga tegishli qarorlari, O'zRSSV buyruqlari. № 2650. 4947. 3071.
14. Natsional'noye rukovodstvo po covid-19 Tashkent. MzRU. VOZ 26 marta, 2020g.
15. Nechayev V. N Antibiotikoterapiya u novorojdenix i detey rannego vozrasta , yekaterinburg. 2009g.
16. Prokopseva N.A., Starix E.F., Avdeyeva R.A., Neyman ye.G. Patologiya nedonoshennix detey. Rostov-na-Donu. 2007g.
17. Ramn G.T. Suxix "Bazovaya pomosh' novorojdyonnomu – mejdunarodniy opit. Moskva. 2008g.
18. Ratner A. YU. Nevrologiya novorojdenix. Moskva. 2005g.
19. Raxmankulova Z.J., Ismailova M.A. Zabolevaniye novorojdenix detey. Uchebnoye posobiye dlya neonatologov. Tashkent – 2018g.
Rebenkom rukovodstvo dlya neonatologov. Toshkent – 2007g.
20. Resheniye problem novorojdenix. Integrirovaniye vedeniye beremennosti i rodov. Rukovodstvo dlya vrachey i meditsinskix sestr i akusherok. YUNISEF, 2008g.
21. Roland R.V. Surfaktant v neonatologii. Moskva. 2011g.
22. Rooz R.O., Gensel'-Borovicheni. G. Prakticheskiye rekomendatsii po neonatologii. Moskva. Tibbiy adabiyotlar. 2011 y.
23. Rukovodstvo po reanimatsii novorojdenix. YUNISEF, 2006g.
24. Effektivnaya perinatal'naya pomosh' i uxod (EPU). VOZ. 2010g.

References

25. World Health Organization, UNICEF. Child mortality report. 2019
26. World Health Organization. Liberia tackles measles as the Ebola epidemic comes to an end. June 2015. [Last accessed on 2020 April 21]. <https://www.who.int/features/2015/measles-vaccination-liberia/en/>
27. Robertson T, Carter ED, Chou VB, Stegmuller A, Jackson BD, Tam Y, Sawadogo-Lewis T, Walker N. Early estimates of the indirect effects of the COVID-19 pandemic on maternal and child mortality in low-income and middle-income countries: a modelling study. *The Lancet Global Health*. Published: May 12, 2020. DOI: [https://doi.org/10.1016/S2214-109X\(20\)30229-1](https://doi.org/10.1016/S2214-109X(20)30229-1)

5.3. Internet saytlari:

1. <http://www.medicalstud.ru/med-ge>
2. <http://www.pharmamed.ru/mg>
3. <http://www.rmj.net> <http://www.eurasiahealth.org/attaches/80/8064/225.doc>
4. <http://www.eurasiahealth.org/attaches/85/8545/677.doc>
5. <http://www.ahrq.gov/http://www.ahrq.gov/hiddenmenu>
6. <http://www.firstgov.gov/http://www.firstgov.gov/>
7. <http://www.avsc.org>
8. <http://www.rcog.org.uk/medical/greentopguide.html>
9. www.mediasphera.aha.ru/pediatr/ped-mn.htm
10. www.mediasphera.aha.ru/pediatr/ped-mn.htm – Rossiyskiy vestnik perinatologii i pediatrii
11. washington.edu/NICU-WEB/
12. www.mcw.edu/peds/neonate/nicu.html
13. www.perinatology.com/guidelines.htm Net
14. [www. Ziyo](http://www.Ziyo)
15. www.MedPortal.ru
16. www.evrika.ru
17. www.Med-edu.ru
18. www.med-info.ru
19. www.medagent.ru
25. www.ziyonet.uz
26. www.journals.medi.ru
27. www.edu.uz

“TIBBIYOT KASBIGA KIRISH” MODULIDAN SILLABUS

YAngi tug’ilgan chaqaloqlar va neonatal parvarish tamoyillari			
Modulning to’liq nomi			
Modul kodi:	Kredit hajmi: umumiy - 12 kredit SHundan: JB – 12 kredit: ON-0 kredit YAB – 0 kredit	Modul o’tilish davri: 1 semestr	ECTS value:
Ta’lim yo’nalishi	70 910306 – Neonatologiya	2 bosqich magistratura	
Modulning davomiyligi	12		
O’quv soatlari	Jami soat:	360	
	SHuningdek:		

xajmi:	ma'ruza	-
	amaliy mashg'ulot	180
	mustaqil ta'lim	180
O'quv modulining statusi	Klinik modullar bloki	
OTM nomi, manzili	TashPMI	
Kafedra nomi	neonatologiya	
Mazkur kursning o'qituvchilari haqida ma'lumot	Ma'ruzachilarning F.I.SH. Amaliy mashg'ulot o'tkazuvchilarning F.I.SH.	E-mail: E-mail:
Mashg'ulot vaqti va joyi		
Modulning mazmuni	YAngi tug'ilgan chaqaloqlar va neonatal parvarish tamoyillari tayyorlash modul dasturi talabalarni chaqaloqlarni parvarishlash asoslari, ona va bola salomatligini saqlash, normativ-huquqiy hujjatlarni urganish va inobatga olgan holda ushbu modul dasturida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilish.	
Prerekvizitlar	Anatomiya, fiziologiya, patfiziologiya, bioximiya fanlari, klinik farmokologiya, bolalar propedevtikasi, fakul'tet va gospital pediatriya nazariy qismi hisoblanadi.	
Postrekvizitlar	YAngi tug'ilgan chaqaloqlar va neonatal parvarish tamoyillari moduli keyinchalik neonatal nevrologiya,, bolalar kasalliklari, akusher va ginekologiya, modullari uchun nazariy zamin bo'lib xizmat qiladi.	
Modulning maqsadi	davlat ta'lim standartlari va malaka talablarida magistr talabani bilimi, ko'nikma va kompetensiyalariga qo'yilgan talablarga muvofiq o'quv rejaga kiritilgan muayyan modul tomonidan mehnat bozori talablariga, xamda sertifikatatsiya va keyingi litsenziyalash talablariga to'liq javob beradigan mutaxasislarni sifatli tayyorlashdan iborat.	
Modulning vazifalari	- Tibbiyotni zamonaviy muammolari va rivojlanish yunalishlari, yangi tug'ilgan chaqaloqlar hayotini antenatal, intranatal, neonatal davrlari, o'ziga xosliklari, yangi texnologiyalar, Uzbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash tizimidagi yangi tug'ilgan chaqaloqlar va tug'ruq, yordami kursatish xizmatiga doir normativ xujjatlar va buyruqlar bilan tanishtirish. Tug'ruq zalida yangi tug'ilgan chaqaloqlarga birlamchi reanimatsiya kunikmalarini o'rgatish; YAngi tug'ilgan chaqaloqlik davrida yuzaga keladigan shoshilinch xolatlarda ko'rsatiladigan zamonaviy yuqori malakali tibbiy yordam kunikmalarini o'rgatish;	
Modul bo'yicha talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar	Talaba tasavvurga ega bo'lishi kerak: 1. yangi tug'ilgan chaqaloqlar skrining xizmati; - ona va homilaning immunologik bog'liqligi; - immunoprofilaktika asoslari, postvaksinal davrning kechishi va postvaksinal asoratlarda qo'llaniladigan chora-tadbirlari; -boshqa ixtisoslashtirilgan tibbiy muassasalarga o'tkazishga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar; -yangi tug'ilgan chaqaloqlarni va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni transportirovka qilish (gestatsion yoshiga qarab); - bemorlarni dispanserizatsiya qilish, uning samaradorligini tahlil qilish; - bemor chaqaloqlarni rehabilitatsiya qilish, uning tamoyillari; - o'limning turlari va klinik o'limning mezonlari, jonlantirishning	

tiklanish davrining patofiziologiyasi;
neonatologiyada farmakoterapiya asoslari

Talaba bilishi shart:

- respublikada neonatal yordamni tashkillashtirishning dolzarb muammolarini;
 - onalik va bolalikni himoya qiladigan davlat dasturlari va hujjatlarini;
 - ayollar va chaqaloqlarga dalillarga asoslangan tibbiyotga ko'ra davolash-profilaktik yordamni tashkillashtirishni;
 - homilani antenatal himoya qilishni tashkillashtirishni;
 - chaqaloqlar patologiyasi bo'limining tamoyillari va ishini tashkillashtirishni;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan, homila ichi rivojlanishidan orqada qolgan, kichik vaznli tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash bo'limining tamoyillari va ishini tashkillashtirishni;
 - tug'ruqxonalarda muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarga reanimatsion va intensiv terapiya xizmatini tashkillashtirishni;
 - perinatal, erta neonatal i neonatal o'lim sabablari va oldini olish chora tadbirlarini;
 - ug'ilish, sog'lom bola tug'ilishini ta'minlashni; (tug'ruqlar orasida interval, homiladorlar salomatligining ijtimoiy jihatlari).
 - yangi tug'ilgan chaqaloqlarni tekshirish usullari, tekshiruvga ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalarni;
 - yangi tug'ilgan chaqaloqlarning anatomiyasi va topografik anatomiyasi, normal va patologik fiziologiyasini;
 - organizmda patologik jarayonlarning kelib chiqish sabablarining, ularning rivojlanish mexanizmi ilmiy-tadqiqot asoslarini;
 - turli omillarning homiladorlikning turli muddatlarida homilaga ta'sirini;
 - homiladorlik davrida onaning kasalliklarini davolashda qo'llanilgan ba'zi dori preparatlarining homilaga ta'sirini;
 - onada patologik tug'ruq jarayonining homila va yangi tug'ilgan chaqaloqqa ta'sirini;
 - BJSSTning ko'krak suti bilan ovqatlantirish va yangi tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash bo'yicha tamoyillarini;
 - parenteral oziqlantirishni tashkillashtirish usullarini;
 - muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarning retinopatiyasini;
 - neonatologiyada dalillarga asoslangan tibbiyot tushunchasini;
- aholi o'rtasida sanitariya-oqartuv ishlarini olib borishni

Talaba bajara olishi lozim:

- YATCH onalaridan yukori malakali anamnez yigish; YATCHlarni klinik tekshiruvi va nevrologik kuruvni mukammal bajarish; Qo'shimcha tekshiruv (laborator, funksional, gormonal, endoskopik, rentgen-radiologik, immunologik, mikrobiologik, morfologik) natijalarni taxlil kilish; chaqaloqlar kasalliklarini poliklinika, tug'ruq komplekslari, ixtisoslashgan bo'lim, muddatiga yetmay tug'ilgan va kichik vaznli chaqaloqlar bo'limi, reanimatsiya va intensiv terapiya bo'limlari sharoitini o'rganish; SHifokorlik tibbiy xujjatlarini yuritish

Talaba quyidagi ko'nikmalarga ega bo'lishi lozim:

-. onada tug'ruqning kechish hususiyatlarini hisobga olgan holda asfiksiya bilan tug'ilgan chaqaloqlar holatini bashorat qilish va davolash;

	-O'zR SSV va BJSST tavsiyalariga amal qilgan xolda asfiksiya bilan muddatiga yetmay va muddatiga yetib tug'ilgan chaqaloqlarda birlamchi reanimatsiya o'tkazish; -tashxisot va davolash asbob-uskunalari bilan o'pka sun'iy ventilyatsiyasi (O'SV) apparati, fototerapiya va nur lampa bilan isitish, kuvez, har xil monitorlar va boshqalar bilan ishlash; -YATCHlarda kasallikni umumiy va o'ziga xos belgilarni aniqlash va ma'lumot olish, kerakli qo'shimcha tekshirish usullarini qo'llash (laboratoriya, ul'tratovush tekshiruvi, rentgenologik, funksional tekshiruvlar va boshqalar), natijalarini tahlil qilish, tashxis qo'yish, davolash va reabilitatsiya texnikasini aniqlash; -YATCHlarda dispanserizatsiya bo'yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish; -sog'liqni saqlash bo'yicha buyruqlar, tibbiy ma'lumotlarni hujjatlashtirish; -neonatal va perinatal o'limni tahlil qilish; -YATCH uchun ko'krak suti bilan oziqlantirishni amalga oshirishni ta'minlash; -to'g'ri laringoskopiya qilish texnikasiga ega bo'lish; -o'pka ventilyatsiyasi bilan yurak bilvosita massaj texnikasini bilish, reanimatsiya samaradorligini baholash; -uyqu arteriyasi va son arteriyalarda pul'sni aniqlash; -chaqaloqlarni salomatlik va xavf guruhlarini aniqlash; -tug'ruq zalida va bo'limda chaqaloqni parvarishlash; -HROQ bilan tug'ilgan chaqaloqlarni parvarishlash; -muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarda Ambu qopchasini ishlatish; -o'pka sun'iy ventilyatsiyasini (O'SV) o'tkazish; -muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni birlamchi parvarishi; -zond orqali ovqatlantirish; -immunoprofilaktikani o'tkazish; -muddatiga yetib va muddatiga yetmay tug'ilgan chaqaloqlarni ovqatlantirish hajmini va ehtiyojini hisoblash usullari; -parenteral ovqatlantirishni hisoblash; -onaga bolani ko'krakka qo'yish texnikasini o'rgatish; ovqatlantirishning al'ternativ usullari
Ta'lim berish usullari	amaliy mashg'ulotlar.
Ta'minot	videofil'mlar, mul'timediyali va o'qituvchi komp'yuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan, mavzular bo'yicha nazariy bilimlarni so'rashdan foydalaniladi; magistrnlarning mustaqil ishi, individual va guruhli prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, referatlar yozish, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar. OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni bajarish Instrumental (NSG, KIG va boshka) va laborator tadqiqot usullarini o'zlashtirish.

O'qitish natijalari:

Modulni yakunlaganda talaba biladi:

- suv-tuz almashinuvining buzilishi (suvsizlanish sindromi, shish sindromi);
- kislota-asos almashinuvining buzilishi;
- uglevod almashinuvining buzilishi;

- jadal davolashda va reanimatsiyada asosiy usullarni qo'llash (nafas olish yullarini o'tazuvchanligini tiklash va ushlab turish, turli xildagi oksigenoterapiyaga ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar va ularning asoratlari, kraniotserebral gipotermiya, fototerapiya, qon almashtirish, gemosorbsiya va b.);
- asfiksiyada tug'ilgan chaqaloqlarga reanimatsiya o'tkazish;
- chaqaloqlarning shoshilinch xolatlarida infuzion davoni olib borish;
- profilaktik emlash vaqtini bilish;
- chaqaloqning kasalligi to'g'risida ota-onaga ma'lumot berish va o'z vaqtida davolanmaslik, oxirgacha davoni olib bormaslik natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan og'ir asoratlar to'g'risida ogohlantirish.
 - yangi tug'ilgan chaqaloqlarni ob'yektiv tekshiruvi;
 - chaqaloqning og'irlik xolatini baxolash; zaruriy tez yordamni ko'rsatish;
 - zaruriy qo'shimcha tekshiruv usullarini aniqlash (laborator, rentgenologik, funksional va b.) va natijalarini taxlil qilish;
 - tashxis qo'yish; davo olib borish re'jasini, taktika va sxemasini asoslash;
 - zaruriy kompleks davoprofilaktika chora tadbirlarini o'tkazish;
 - kuzatuv-tashxislovchi va davolovchi asbob, uskunalar bilan ishlash (kuvez, lampa va fototerapiya, suniy upka apparatlari, turli xil monitorlar va b.);

Modulni yakunlaganda talaba bajara oladi:

- YATCH larning birlamchi parvarishi;
- kindik yarasi va tizimchasini qayta ishlash;
- kindik venasining venapunksiyasi va kateterizatsiyasi;
- yuqori nafas yullarini, traxeya va asosiy bronxlarni sanatsiyasi;
- barmoq bilan tekshirish va laringoskop bilan intubatsiya qilish usulluri;
- qo'l bilan bajariladigan yordamchi ventilyatsiya;
- "og'izdan og'izga" va "og'izdan burunga" usullari yordamida sun'iy nafas berish;
- apparat yordamida o'pkaning sun'iy ventilyatsiyasi (tug'ruq xonasida);
- yurakning yopiq massaji va yurak ichiga dori vositalarini yuborish;
- oshqozonni zondlash va yuvish, tozalovchi xuqna;
- rezus va qon guruxini aniqlash;
- gematokrit va gemoglobinni aniqlash;
- umumiy bilirubin miqdorini aniqlash;
- KAX va gazlar analizi uchun kapillyar tomirdan qon olish;
- vena ichi qon quyish;
- suv, elektrolit, gemoglobin, gematokrit yetishmovchiligini xisoblash va korreksiyalash;
- oqsil, uglevod va yog'larni yetishmovchiligi, KAX korreksiyasi;
- ovqatlantirishni hisoblash.

